

vannak ugyan, *de nem véglegesen*. A mérnöki hivatalban is vannak olyan alkalmazottak, akiknek százalék szerint járna a segély, a másoknak a négyszáz korona minimumra van joga. Ha csak a minimumot számítom, 37600 koronát tenne ki a segély összege.

Dr. Végmán Ferenc: Én, ha a város tanácsa lennék, senkit sem hagynék ki ezekben a nehéz időkben. Kérem a jövő közgyűlésre az egészre tegyen a tanács újabb javaslatot.

Körössy István felszólalása után az elnöklő főispán kimondja a határozatot, *hogy a közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy a februári közgyűlésre olyan javaslatot tegyen, amelyben a város összes alkalmazottaira ki legyen terjesztve a háborús segély*.

Hét órakor dr. Cicatricis Lajos főispán a közgyűlés folytatását péntek délután négy órára tűzte ki.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.) Beöthy Pál elnök tizenegy óra előtt nyitotta meg a képviselőház csütörtöki ülését. Bemutatta a török képviselőház elnökének táviratát, amelyben köszönetet mond az izlám vallás törvényes elismeréséért. A távirat így hangzik:

A magyar képviselőház elnöke ő excellenciájának, Budapest. Nagyméltóságodnak az izlám vallás törvényes elismeréséről szóló értesítését legnagyobb örömmel vettem. Az önök lovagias nemzetének ez a nemes eljárása az ottoman nemzet képviselői között igaz lelkesedést keltett, *de egyúttal mély hatással lesz az egész mohamedán világra is*. A török képviselőház megbízott, hogy legmelegebb köszönetünket fejezzem ki ezen nagy horderejű határozat alkalmából, *amely még szorosabbá fűzi azokat a kapcsolatokat, amelyek bennünket a csatamezőkön kötnek össze*. Ezt az új alkalmat is arra használok fel, hogy nagyméltóságodnak és a magyar képviselőház tagjainak testvéri üdvözlésünket küldjem.

Halil, a török képviselőház elnöke.

A távirat felolvasását a képviselők lelkesen megéljenezték. Az elnök ezután felolvasta a főrendiház átiratát, amely szerint a regnikoláris bizottság főrendi tagjaiul Plósz Sándort, gróf Dessewffy Aurélt, gróf Széchenyi Bélát és Szmracsányi Lajos érseket választották meg. Jelenti továbbá, hogy a pénzügyminiszter eleget tett Huszár Károly kérelmének és a külföldi földgázszakértők véleményét letette a Ház asztalára.

A napirend első pontja a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult tanítók és nevelők, valamint azok özvegyeinek és árváinak kivételes ellátása tárgyában benyújtott törvényjavaslatnak részletes tárgyalása.

A Ház a javaslatot részletekben is elfogadta.

Következett a pénzügyminiszter jelentése a földgázra és az ásványolajfélékre vonatkozó állami kizárólagos bányászati jogoknak az erdélyi medence egy részében a Deutsche Bank berlini pénzügyintézet vezetése alatt álló pénzcsoporthoz átalakítandó magyar földgáz részvénytársaságra történt átruházása tárgyában.

A jelentést Beöthy László előadó ismertetési és előadásra ajánlja a földgáz-javaslatot. Hivatkozik az amerikai és magyar szakértők megegyező véleményére. Az amerikai szakértők is látják a nagy kockázatot, amely ennek a forrásnak a kihasználásával jár és azon a véleményen vannak, hogy a kérdés megoldása csak egy tőkében erős vállalatnak közreműködésével lehetséges. Nem az egész erdélyi medencében előforduló föld-

gázmennyiséget engedjük át a Deutsche Bank-nak, hanem *csak egy kis részét* és pedig *egyelőre csak ötven esztendőre*.

Rakovszky István: Éppen ez a sérelem!

Beöthy László: Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy 288 év volna szükséges a földgázforrások teljes kihasználására, de szó sincs róla, hogy ennyi ideig leköténék magunkat. *A földgáz kihasználásával iparunk hatalmas fellendülésnek fog indulni*. Kifejti még, hogy a rendelkezésünkre álló belföldi tőke nem elegendő, hogy tőkeerős iparvállalatokat létesítsünk. Ezért szükségünk van külföldi tőkére. A vállalatnak első és legfontosabb feladata, hogy maga létesítsen iparvállalatokat és ezekenél elhelyezze és értékesítse a földgázát.

Azt fejteti ezután, hogy a szerződésben megtörtént a kellő intézkedés *a hazai ipar védelmére*, az ellenőrző szakértők alkalmazására és arra is, hogy a gázmennyiséget ne pocskolják. Abban a meggyőződésben, hogy a szerződés az állam, a közgazdaság és az ipar érdekeit kellően megvédi, kéri annak tudomásul vételét. *(Élénk éljenzés és taps a munkapárton.)*

Platthy György a függetlenségi párt nevében szólal fel. Mindenekelőtt azt vizsgálja, vajon a szerződés megfelel-e a földgáz-monopóliumról szóló 1911. évi törvény intencióinak. Ennek a törvénynek az volt a célja, hogy az államot csak közvetett haszon illesse. Ez a törvény is visszatükrözi azt a fölfogást, hogy a földgáz szociális jelentősége teljesen kiaknáztassék.

Harctéri levél a csecsemővédelemről.

— Nyílt levél Hollós Józsefhez. —

Volhinia, január 5.

Kedves Mester!

Itt a mocsarak vidékén olvasom az újságból, hogy felolvasást tartasz a csecsemővédő egyesület iskolájában s mire ez a levél eljut hozzád, a felolvasás már meg is történt. Valami kimondhatatlan vágyakozás fogott el ennek a hírnek olvasásánál ama szociális működés folytatására, amelynek szolgálatában te uttörő apostolként tudásod és jó szíved minden melegének felhasználásával multa tekinthetsz vissza s öröm tölti el szívemet annak tudatára, hogy te ismét ott vagy helyeden s megszakított működésedet nyugodtan folytathatod. Én azonban, aki szintén munkásává szegődtem ama eszmének, most tétlenségre vagyok kárhoztatva, mert alig hogy berendeztem lelkemet a munkára, a küzdelemre, alig, hogy elraktároztam az érzelmeiket a szívemben, amelyek évek során összegyűltek a tuberkulózis pusztításának és elterjedtségének láttára, alig hogy az első magokat elvettem, kitört az a rettenetes vihar, amely fenekestől forgatott fel mindent s most már több mint másfél éve élem — távol mindentől, ami a kultúrára figyelmeztethetne — azt a vegetatív életet, amelyben a füstkarika fuvásának művészeténél alig lehet többet produkálni.

Szerettem volna ott lenni a felolvasáson, szerettem volna meghallgatni a tanításodat, szerettem volna elfelejteni egy órára, hogy kint a nagy világban még áll a nagy harc s szerettem volna abban a környezetben egy kicsit fölmelegedni, ahol a pusztítás korszakában is gondolkoznak és alkotnak az emberek. De mivel ezt nem tehettem, gondolatban kötött ki lelkem egy kicsit ott málatok s elgondolkoztam egy keveset azon az üdvös mozgalmón, amelynek érdekében te is fel-emelted szavadat.

A csecsemők védelme.... Mennyi poézis, mennyi humanizmus, mennyi hazaszeretet van e két szóban. Ugy érzem, mintha e két szóban egy társadalom szíve lüktetne, úgy érzem mintha a humanizmus törvényei ebben a két szóban volnának összefoglalva, úgy érzem, mintha e két szó az égő hazaszeretet lángnyelveivel volna körülvéve, amelyből egy egészségesebb, egy még tetterősebb nemzet lombosodó fájának örökzöld hajtásai fakadnak s szinte lelki szemeim előtt látom a jövőt, amikor kevesebb lesz a kórházakban a sápadt arcú gyerek s az apró felfér koporsók nem lesznek majd olyan gyakoriak.

Most amikor másfél év óta dúló harcok után közeledtünk a dicsőségteljes befejezéshez, amikor ebben az ádáz küzdelemben nemzeti nagyságunk s életreteremtésünk bizonyosságait olyan betűkkel irtuk bele a Kárpátok lérceibe s a Karszt kopár szikláiba, amelyeket évszázadok le nem moshatnak onnan s történelmet csináltunk vitézségünkkel a bajonett hegyével, a legalkalmasabb időben karol fel benneteket csecsemők újból a társadalom, kinyújtja felétek segítő kezét ti mosdatlan, otvaros, piszkos, beteg, rosszul táplált gyerekek, mert szükségünk van rátok, mert bennetek összpontosul bizalmunk a jövőre, mert nektek kell folytatni azt a munkát, amelyet, ha elül a vihar, megkezdünk s örökségképen, becsületünkön kívül, amelyet nehéz küzdelmek árán vívtunk ki magunknak, rátok hagyunk. S a társadalom szíve meg fog indulni ilyen magasztos eszme hatása alatt, kell, hogy az elejtett szó termékeny talajra találjon, mert létérdekünk, jövőnk függ tőle, hogy egy egészséges generáción keresztül nemzeti létünket biztosítsuk, fejlesszük, erősítsük.

Mennyi munka, mennyi önfeláldozás kell e cél elérésére! De a kecségtető eredmény olyan szép, hogy minden ember, akiben a hazafiúi szeretet egy csöpp lángja ég, akiben a humanizmus komplexumából egy parány is ki van fejlődve, kell, hogy kötelességének érezze, hogy ebben a mozgalomban részt vegyen, kell, hogy segédkezet nyújtson.

S ha ez mind úgy lesz, akkor Rafael angyalkái még szebben mosolyognak majd.

Szívükből kívánja, hogy szebben mosolyogjanak igaz tanítványod:

Dr. Magyar István.

„A háború legsúlyosabb csalódása.”

Stockholm, január 20. Oroszországban a cenzura napokig visszatartotta a Gallipoli kiűritéséről szóló hirt. A hír elterjedésének, lesújtó hatása volt. Általában mindenféle pesszimista fölfogás nyilvánul meg. A Rjecs ezt írja: Gallipoli kiűritése teljességgel meglepte a közönséget és ez az egész háború legsúlyosabb csalódása.

A német és francia internáltak kicserélése.

Bern, január 20. Németország és Franciaország között tárgyalások folynak arról, hogy valamennyi nem katonaköteles polgári internáltat Svájcban át kicserélik. A meg egyezés valószínűleg legközelebb létre is jön.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.